

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1114/2022
25.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Миролуба Томића, Биљане Синановић, Дубравке Дамјановић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Звезданом Говедарица Царић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. Кривичног законика у вези члана 179. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Решада Плојовића и адвоката Демира Црновршанина, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Ужицу К 426/21 од 28.04.2022. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 102/22 од 23.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Решада Плојовића и адвоката Демира Црновршанина, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Ужицу К 426/21 од 28.04.2022. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 102/22 од 23.06.2022. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев бранилаца окривљеног у преосталом делу, **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу К 426/21 од 28.04.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. КЗ у вези члана 179. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 4 (четири) месеца. Окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара и на име трошкова надлежном јавном тужилаштву износ од 83.330,18 динара, с тим што ће суд о трошковима оштећеног накнадно одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Кж1 102/22 од 23.06.2022. године, поводом жалбе бранилаца окривљеног АА, а по службеној дужности, преиначена је пресуда Основног суда у Ужицу К 426/21 од 28.04.2022. године само у погледу правне оцене дела, тако што је суд радње које су у изреци описане правно квалификовао као кривично дело недозвољене полне радње из члана 182. став 1. у вези са чланом 178. став 1. Кривичног законика, док су у преосталом делу жалбе Основног јавног тужиоца

у Ужицу и заједничка жалба бранилаца окривљеног, одбијене као неосноване и у непреиначеном делу, првостепена пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднели су браниоци окривљеног адвокати Решад Плојовић и Демир Црновршанин, у смислу члана 485. став 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног и преиначи наведене пресуде тако што ће окривљеног ослободити оптужбе, или да наведене пресуде укине и предмет врати на поновни поступак.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 439. тачка 1) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Браниоци окривљеног АА, у поднетом захтеву најпре истичу да се побијана пресуда заснива на незаконитом доказу и као незаконит доказ означавају исказ сведока ББ, дат пред ОЈТ, којем саслушању окривљени није присуствовао, нити је о наведеном саслушању обавештен, а да у списима предмета и не постоји доказ да је окривљеном упућен позив за саслушање. Према ставу одбране, изјава сведока – оштећеног се може ценити само у делу у коме је дата на главном претресу, а с тим у вези се и наведени доказ има сматрати незаконитим.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1), се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани из следећих разлога:

Стоји чињеница да окривљени није био обавештен у смислу члана 300. став 1. ЗКП да ће сведок ББ бити испитана пред ОЈТ, чијем саслушању није ни присуствовао, али је, а што се утврђује из списка предмета, сведок ББ касније испитана на одржаном главном претресу од 28.04.2022. године. Из записника о главном претресу, где је наведеног датума била испитана у присуству браниоца, утврђује се да су на главном претресу били присутни ОЈТ, као и окривљени АА у присуству свог браниоца, који је истом приликом приговорио исказу сведока, што даље указује да је суд браниоцу и окривљеном пружио могућност да испитује сведока ББ, а што произилази из садржине предметног записника. При томе, бранилац окривљеног на записнику о главном претресу није ставио ниједну примедбу у вези са околностима под којима је сведокиња испитивана, што је утврђено из списка предмета.

Имајући у виду све напред наведено, наводе из захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда

поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Браниоци окривљеног АА, адвокати Решад Плојовић и Демир Црновршанин, у поднетом захтеву, указују и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1. ЗКП, учињену на штету окривљеног у побијаној пресуди Вишег суда у Ужицу Кж1 102/22 од 23.06.2022. године, којом је у погледу правне оцене дела преиначена пресуда Основног суда у Ужицу К 426/21 од 28.04.2022. године, јер радња за коју је окривљени осуђен, није кривично дело. Према ставу одбране, радња извршења кривичног дела из члана 182. став 1. КЗ је дата само оквирно, а да би до њеног остварења дошло морају се остварити и битна обележја бића кривичног дела на које тај члан упућује – у конкретном случају, то је кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ, при чему, а у односу на предузете радње окривљеног, нису остварена битна обележја кривичног дела из члана 178. став 1. КЗ - принуда и обљуба или са њом изједначен чин. Такође, браниоци окривљеног указују да радња која се ставља на терет окривљеном не чини кривично дело из члана 182. став 1. КЗ, јер радње додиривања полног органа окривљеног и стењање и томе слично, излазе из сфере „других полних радњи“, јер нису предузете на телу жртве.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 182. став 1. КЗ прописано је да ко под условима из члана 178. став 1. и 2, члана 179. став 1. и члана 181. став 1. и 2. овог законика, изврши неку другу полну радњу, казниће се новчаном казном или затвором до три године.

Одредбом члана 178. став 1. КЗ прописано је да ко принуди другог на обљубу или са њом изједначен чин употребом силе или претњом да ће непосредно напасти на живот или тело тог или њему блиског лица, казниће се затвором од пет до дванаест година.

Из чињеничног описа датог у изреци првостепене пресуде произилазе сва законска обележја кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. у вези члана 178. став 1. КЗ, за које дело је окривљени оглашен кривим и то како објективна обележја, која се односе на саму радњу извршења која се састоји у томе да је окривљени критичном приликом употребом силе против воље малолетног оштећеног ВВ над малолетним оштећеним извршио недозвољене полне радње ради задовољења свог полног нагона и више пута малолетног оштећеног додиривао преко фармерки у пределу полног органа и након што му је малолетни оштећени рекао „немојте то радити“, принудом, применом силе, а против воље малолетног оштећеног, такође истог натерао да га додирује у пределу његовог полног органа, а све на начин ближе описан у изреци првостепене пресуде, тако и она обележја кривичног дела која се тичу субјективног односа окривљеног према извршеном делу, а односе на урачунљивост, умишљај и свест окривљеног о забрањености дела.

У вези са наводима захтева бранилаца окривљеног да нема битних елемената кривичног дела из члана 182. став 1. КЗ у вези члана 178. став 1. КЗ, јер у односу на предузете радње окривљеног, нису остварена битна обележја кривичног дела из члана

178. став 1. КЗ - принуда и обљуба или са њом изједначен чин, Врховни касациони суд налази да су и ти наводи неосновани.

На наведену повреду закона, одбрана окривљеног указивала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и о томе, у образложењу пресуде на страни два, став седам и на страни три став један, дао довољне и јасне разлоге, које Врховни касациони суд у свему прихвата и, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује.

Осталим наводима захтева, којима се образлаже повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљеног суштински оспоравају утврђено чињенично стање и чињеничне закључке суда у вези извршења предметног кривичног дела, изношењем сопственог виђења предметног догађаја, које се разликује од оног описаног у изреци правноснажне пресуде. Браниоци окривљеног при томе указују да чињенице које се тичу битних обележја кривичног дела из члана 178. став 1. КЗ – принуда или обљуба или са њом изједначен чин, нису доказане, нити се јасно дефинишу у изреци првостепене пресуде. С тим у вези се наводи да у радњама окривљеног није било елемената силе, јер нигде није назначено да ли је малолетни оштећени у том тренутку пружао отпор или не и да ли је тај отпор био савладан од стране окривљеног. На описан начин, по ставу овог суда, браниоци окривљеног правноснажне пресуде побијају због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односно повреде кривичног закона из члана 440. ЗКП.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости, браниоци окривљеног указују и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП. Међутим, образлажући наведену повреду закона, браниоци окривљеног указују на отежавајуће околности, за које сматрају да су погрешно оцењене и на томе заснивају свој став да је погрешно примењен члан 55. КЗ, указујући заправо на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Поред изнетог, браниоци окривљеног означавају и образлажу и повреде закона из члана 511. став 1. и члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреде закона из члана 511. став 1., члана 68. став 1. тачка 10) и члана 441. став 1. ЗКП, сходно одредбама члана 485. ЗКП нису предмет разматрања од стране Врховног касационог суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле, нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, у овом делу одбацио као недозвољен.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 439. тачка 1) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, Врховни касациони суд је на основу члана 491. ЗКП, захтев за заштиту законитости у односу на наведене повреде закона одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар – саветник
Звездана Говедарица Царић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић

**Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.**